

**UNIVERZITET U TUZLI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**II CIKLUS STUDIJA
STUDIJSKI PROGRAM**

**Predškolski odgoj i obrazovanje
U PRIMJENI OD AK. 2023/2024.**

TUZLA, 2023.

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv i nosilac studijskog programa

Naziv studijskog programa: **Predškolski odgoj i obrazovanje**

Nosilac studijskog programa: **Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet**

1.2. Način izvođenja nastave i nivo studijskog programa

Studij je organizovan kao redovni studij. Drugi ciklus studija traje jednu (1) godinu (2 semestra) i vrednuje se sa 60 ECTS bodova. Studijska godina se organizuje u dva semestra (zimski i ljetni), od kojih svaki ima 15 nastavnih sedmica.

1.3. Akademski i stručni naziv koji se stiče završetkom studijskog programa

Završetkom studija II ciklusa student stiče akademsko zvanje **magistar predškolskog odgoja i obrazovanja**, a u skladu sa Pravilnikom o akademskim i stručnim zvanjima i načinu njihovog korištenja koji donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog Kantona.

1.4. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Nastava na studijskom programu II ciklusa studija Predškolski odgoj i obrazovanje izvodi se na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini.

1.5. Procedure i uslovi upisa na studijski program

Pravo upisa na studijski program II ciklusa imaju sva lica koja su završila odgovarajući dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova). Odgovarajući dodiplomski studij je studij ranog i predškolskog odgoja, studijski program za obrazovanje vaspitača, studijski program za obrazovanje vaspitača predškolske djece, studij za odgajatelje, studij predškolskog odgoja, te studij predškolskog odgoja i obrazovanja. Klasifikacija

i izbor kandidata za upis vrši se na osnovu kriterija u skladu sa procedurama koje utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli. Minimalan broj kandidata za izvođenje nastave u punom obimu definisan je Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona.

1.6. Popis predmeta sa brojem sati nastave i brojem ECTS bodova

Nastavni plan studijskog programa II ciklusa Predškolski odgoj i obrazovanje sadrži obavezne predmete te završni magistarski rad:

NASTAVNI PLAN II CIKLUSA STUDIJA PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

	PRVA (I) GODINA	I semestar				II semestar				
	Obavezni krediti	Zimski semestar				Ljetni semestar				
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	drugi oblici nastave	ECTS
1	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju	7	0	0	8					
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (opći modul)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul matematika)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul bosanski jezik i književnost)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul upoznavanje okoline)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul muzički odgoj)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul likovni odgoj)	1	0	0						
	Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul tjelesni odgoj)	1	0	0						
2	Metodologija pedagoških istraživanja u predškolskom odgoju	2	0	1	5					
3	Kurikulum predškolskog odgoja	2	0	0	5					
4	Didaktičko-metodički aspekti rada sa djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama	2	0	0	4					
5	Psihologija predškolske dobi	2	0	0	4					
6	Jezik, igra i dramska umjetnost	4	0	0	4					
7	Završni magistraski rad*								20	30
	Ukupno obaveznih*	19	0	1	30					30
	Ukupno sati/ECTS	20								20

*Previđeni fond sati na Završnom master radu odnosi se na individualne kontakt sate kandidata sa mentorom i nastavnicima na pripremi i izradi završnog rada

*SILABUSI PREDMETA DATI SU U PRILOGU

Način organizacije nastave i obavljanja ispita regulisan je odgovarajućim aktima i propisima Univerziteta u Tuzli koji se odnose na ovu oblast.

1.7.Opis programa

U toku studija polaznici slušaju i polažu 6 predmeta:

1. Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modularni predmet)
2. Metodologija pedagoških istraživanja u predškolskom odgoju
3. Kurikulum predškolskog odgoja
4. Didaktičko-metodički aspekti rada sa djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama
5. Psihologija predškolske dobi
6. Jezik, igra i dramska umjetnost

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (opći modul)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Omogućiti studentima usvajanje širokog spektra znanja i razvoj vještina iz područja savremenih metodičkih pravaca u predškolskom odgoju. Razvijanje sposobnosti za komparativno-kritičku analizu osnovnih metodičkih pojmova, razvojnog puta metodike i uočavanje njihove povezanosti sa umjećima uspješnog odgoja i obrazovanja. Razvoj praktičnih umjeća, kritičkog mišljenja u slobodnim i usmjerenim aktivnostima. Osposobljavanje za organizaciju, praćenje, primjenu i provjeru stečenog znanja i razvoja djeteta u praksi.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Interdisciplinarna zasnovanost i shvatanje odgajanja i obrazovanja u kontekstu metodičke prakse. 2. Savremeno shvatanje taksonomije cilja i zadataka u radu sa djecom predškolskog uzrasta. 3. Teorije izbora vaspitnih sadržaja (portfolije i kontrola kvaliteta odgajnika). 4. Pedagogizacija i scijentizacija vaspitača. 5. Kurikulumsko planiranje cilja, zadataka, sadržaja, aktivnosti. 6. Organizacione, medijske i materijalno-tehničke inovacije vaspitača danas. 7. Savremene tendencije u evaluaciji procesa i rezultata rada u odgajnika. 8. Aktivnoist, kreativnost i stvaralaštvo u usmejerenim i slobodnim aktivnostima. 9. Definicije i klasifikacije i istraživanja.			

10. Odgajatelj i razvoj sistema odgoja i potreba njegovog osavremenjavanja.
11. Potreba i mogućnost diferencijacije i individualizacije aktivacije odgajnika.
12. Savremeni odgojno-obrazovni sistemi.
13. Potreba i mogućnost samoučenja i samoobrazovanja.
14. Perspektive razvoja savremenih metodičkih pravaca.
15. Saradnja roditelja i odgojno-obrazovne ustanove i odgajatelja.

Literatura:

Čanović S., (2002), Problemi savremene nastave, Učiteljski fakultet, Leposavić;
 Slunjski, E. (2002), Devet lica jednog odgajatelja/roditelja, Zagreb
 Krulj, R. S., (1988), Nastavna tehnologija u funkciji povećavanja efikasnosti učenja, Priština

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul matematika)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Detaljnije upoznati studente s psihološkim aspektima razvijanja početnih matematičkih pojmova kod djece predškolskog uzrasta, s faktorima koji utiču na uspješnost razvijanja matematičkih pojmova, i poteškoćama u procesu razvijanja pojmova i oblicima rada s djecom s posebnim potrebama i posebno metodičkim modelima razvijanja pojmova iz oblasti geometrijskih oblika i struktura.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Karakteristike savremenom pristupu razvoja početnih matematičkih pojmova 2. Psihološki aspekti razvijanja početnih matematičkih pojmova kod djece predškolske dobi 3. Faktori koji izravno utječu na uspješnost (proces) razvijanja matematičkih pojmova kod djece predškolske dobi 4. Uloga igre te zabavnih i šaljivih matematičkih zadataka u razvoju početnih matematičkih pojmova 5. Poteškoće u procesu razvijanja početnih matematičkih pojmova, njihovo suzbijanje i otklanjanje 6. Metodički modeli kreativne nastave u razvijanju elementarnih matematičkih pojmova 7. Rad sa matematički darovitom djecom predškolskog uzrasta 8. Metodički modeli razvijanja pojmova temeljnih geometrijskih oblika kod djece predškolskog uzrasta 9. Metodički modeli razvijanja pojmova vizualnog mišljenja kod djece predškolskog uzrasta 10. Pretpostavke za izbor nastavnih i vannastavnih sadržaja 11. Planiranje sadržaja i procesa nastave vannastavnih aktivnosti 12. Uvođenje savremenih materijalno tehničkih sredstava u nastavi 13. Moderna informacijsko-komunikacijska tehnologija u funkciji razvijanja stvaralačkog mišljenja u razvoju elementarnih matematičkih pojmova 14. Rad u sekcijama 15. Odbrana seminarskih radova			
Literatura: 1. Sead Rešić: Matematika I-Metodika početne nastave, Papir karton, Tuzla, 2013. god. 2. Markovac J.: Metodika početne nastave matematike, Školska knjiga, Zagreb, 1990. 3. Margita Pavleković: Metodika nastave matematike sa informatikom I, Element 4. P. Liebeck: Kako djeca uče matematiku, Educa, Zagreb, 1995. 5. V. Vlahović-Štetić i I. Vizek – V. Vidović: Kladim se da možeš, Psihološki aspekti početnog poučavanja matematike, Zagreb, 1998.			

6. M. Peteh: Prvi koraci u matematici, Školska knjiga, Zagreb, 1977.
7. M. Peteh: Matematika i igra u dječjem vrtiću, Alinea, Zagreb, 1979.

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul bosanski jezik i književnost)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Osposobljavanje studenata za samostalno i stvaralačko izvođenje nastave bosanskog jezika i književnosti. Usvajanje savremene metodičke teorije. Usvajanje naučno-metodičke osnove koja će im omogućiti da u toku svoje nastavne djelatnosti primjenjuju nova metodička dostignuća. Osposobljavanje za postizanje većih i kvalitetnijih uspjeha u svim područjima nastave bosanskog jezika i književnosti. Osposobljavanje za praćenje napredovanja u nastavi bosanskog jezika i književnosti. Osposobljavanje za primjenu savremenih metodičkih pomagala i informacionih tehnologija u nastavi jezika i književnosti.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Metodika bosanskog jezika i književnosti – teorijsko određenje (2+1) 2. Prozni sadržaji u radu s djecom predškolske dobi (2+1) 3. Izbor i specifičnosti priča u predškolskom razdoblju (2+1) 4. Govorna interpretacija umjetničkih tekstova – proza (2+1) 5. Metodičke interpretacije umjetničkih tekstova – proza (2+1) 6. Bajka – značenje i smisao, odabir sadržaja za djecu predškolske dobi, metodičke interpretacije, bajke u slikovnicama za djecu (2+1) 7. Samostalno planiranje, organiziranje i provođenje metodičkih scenarija i aktivnosti s područja Metodike bosanskog jezika i književnosti (2+1) 8. Poetski sadržaji u radu s djecom predškolske dobi (2+1) 9. Govorna interpretacija umjetničkih tekstova – poezija (2+1) 10. Metodičke interpretacije umjetničkih tekstova – poezija (2+1) 11. Poslovice (2+1) 12. Zagonetke (2+1) 13. Brzalice u radu s djecom predškolske dobi (2+1) 14. Slikovnica – odabir, analiza, specifičnosti u predškolskom razdoblju, dijaloško čitanje slikovnice (2+1) 15. Metodičke specifičnosti u radu sa slikovnicom u dječjem vrtiću (2+1)			
Literatura: 1. Bežen, A. (2008). Metodika - znanost o poučavanju nastavnog predmeta. Zagreb: Učiteljski fakultet u Zagrebu i Profil (izbor). 2. Težak, D., Čudina-Obradović, M. (1993). Priče o dobru, priče o zlu. Zagreb: Školska knjiga 3.Štanger Velički, V., Blažević, B. (1999). Svjetiljke za dječju dušu. Alfa: Zagreb. 4. Bettelheim, B. (2000). Smisao i značenje bajki, Zagreb: Poduzetništvo Jakić 5. Velički, V. (2002). Priča u predškolskom razdoblju, Zrno br. 49-50, Zagreb, (str.56-57) 6. Čudina - Obradović, M. (1996). Igrom do čitanja. Zagreb: Školska knjiga 7. Zalar, D., Boštijančić, M., Schlosser, V. (2002), Slikovnica i dijete, Zagreb: Golden marketing			

8. Zalar, D. (2002). Poezija u zrcalu nastave, Zagreb: Mozaik knjiga

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul upoznavanje okoline)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Upoznavanje studenata sa sadržajem savremene metodike upoznavanja okoline i osposobljavanje studenata za samostalno izvođenje odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi i na terenu.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Savremena metodika upoznavanja okoline; 2. Predmet,cilj i zadaci 3. Korelacija i koordinacija sadržaja, 4. Međunarodni program"Ekoškola", 5. Tematski pristup u radu sa djecom predškolske dobi u upoznavanju okoline, 6. Sadržaji i nivo zahtjeva upoznavanja okoline, 7. Osnovi metodologije naučno-istraživačkog rada u metodici upoznavanja okoline, 8. Savremene metode odgojno-obrazovnog rada za upoznavanje okoline, 9. Projektna istraživanja-akciona pedagoška istraživanja, 10. Ekskurzije,izleti i posjete, Putujući vrtić, 11. Akvarij,terarij,akvaterarij, 12. Kartografska pismenost, 13. Ekološka pismenost,ekološka kultura i ekološke igre djece predškolske dobi, 14. Godišnji program rada predškolske ustanove, 15. Ishrana djece predškolske dobi (piramida).			
Literatura: Bandur,V.(2005).Metodologija istraživanja u pedagogiji,Beograd Borić, E.(2014).Priručnik za istraživanje u zoo vrtu, Osijek Borić,E.(2009).ISTRAŽIVAČKA NASTAVA PRIRODE I DRUŠTVA ,Osijek Omerović,M.,Zukorlić,M.(2019).Škola u prirodi,Off-set Tuzla			

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul muzički odgoj)		ECTS
		8
Ukupan broj sati u semestru: 15		
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0
Cilj kolegija: Omogućiti studentima usvajanje interdisciplinarnog znanja i razvoj muzičkih vještina iz područja savremenog muzičkog obrazovanja u predškolskom odgoju. Razvijanje sposobnosti za analizu osnovnih metričkih i muzičkih inovacija. Savremene organizacijske medijske inovacije u obrazovanju. Praćenje i kontrola kvalitete. Istraživanja u području muzičkog obrazovanja. Predškolske ustanove i		

porodična povezanost u procesu muzičkog obrazovanja. Ispitivanje obilježja kreativnih muzičkih predispozicija u predškolskim ustanovama. Učenje osnovne muzičke literature kroz (pjevanje i sviranje) i slušanje.

Sadržaj / struktura predmeta:

1. Interdisciplinarna zasnovanost i shvatanje odgajanja i obrazovanja u kontekstu muzičke metodičke prakse.
2. Savremeno shvatanje muzičkog odgoja i preodgoja u radu sa djecom predškolskog uzrasta.
3. Teorijske osnove različitih muzičkih sadržaja za djecu.
4. Kurikulumsko planiranje cilja, zadataka,
5. Sadržaji muzičkih aktivnosti (pjevanje, sviranje-metode djelovanja stvaralaštva).
6. Organizacione, medijske i materijalno-tehničke inovacije muzike danas.
7. Savremene tendencije u evaluaciji procesa i rezultata muzičkog rada u odgajanika.
8. Aktivnoist, kreativnost i stvaralaštvo u usmejenim aktivnostima.
9. Aktivnoist, kreativnost i stvaralaštvo u slobodnim aktivnostima.
10. Definicije i klasifikacije i istraživanja muzičkog odgoja.
11. Potreba i mogućnost diferencijacije i individualizacije muzičke aktivacije odgajnika.
12. Savremeni odgojno-obrazovni muzički sistemi.
13. Potreba i mogućnost samoučenja i samoobrazovanja.
14. Perspektive razvoja savremenih zvučnih izvedbi pjevanja, igre, plesa i sviranja.
15. Saradnja predškolske ustanove i porodične povezanosti u području šireg muzičkog obrazovanja

Literatura:

1. Sam, R. (1998.). Glazbeni doživljaj u odgoju djeteta, Rijeka: Glosa.
2. Porobic, S. (2005), Motivacija i kreativnost u nastavi muzičke kulture; OFF-SET, Tuzla
3. Manasteriotti V. (1973.). Muzički odgoj na početnom stupnju, Zagreb: Školska knjiga

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul likovni odgoj)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Ovladati teorijskim i praktičnim spoznajama o savremenim metodičkim pravcima u području likovnog odgoja i obrazovanja posredstvom predviđenih sadržaja.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Odabrani sadržaji poznati predškolskoj djeci (ja i svijet koji me okružuje: materijalni i nematerijalni svijet) kao polazište za konceptualizaciju likovnih projekata za rad s najmlađom grupom; 2. Likovne aktivnosti u prirodnom okruženju; 3. Teme i motivi u likovnim aktivnostima kako posljedica dječijih interesa; 4. Proširenje prethodno stečenih znanja i iskustava o pozicioniranju i formiranju likovnih sadržaja za rad sa mlađim grupama i predškolskom grupom; 5. Samostalni istraživački rad materijala i postupaka izražavanja kroz analizu sa profesorom; 6. Samostalni istraživački rad materijala i postupaka izražavanja kroz analizu sa profesorom; 7. Samostalni istraživački rad materijala i postupaka izražavanja kroz analizu sa profesorom; 8. I kontinuirana provjera znanja; 9. Strategija igranja kroz likovnu umjetnost;			

10. Razvoj kreativnosti upotrebom igre kroz likovne aktivnosti;
11. Izbor reprodukcija umjetničkih djela kao poticaj za likovni izraz;
12. Uloga odgajatelja u likovnim projektima;
13. Modeli, varijante, mogući načini konceptualizacije kratkoročnih i dugoročnih tematskih projekata;
14. Modeli, varijante, mogući načini konceptualizacije kratkoročnih i dugoročnih tematskih projekata;
15. II kontinuirana provjera znanja.

Literatura:

1. Balić-Šimrak, A. (2010). Predškolsko dijete i likovna umjetnost. Dijete, vrtić, obitelj (62-63). Zagreb: Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Preuzeto 29. 05. 2018. sa <http://hrcak.srce.hr/file/184161>
2. Balić Šimrak, A., Šverko, I., Županić Benić, M. (2011). U prilog holističkom pristupu kurikulumu likovne kulture u ranom odgoju i obrazovanju. U K. Horvat Blažinović, (Ur.), Umjetničko djelo u likovnom odgoju i obrazovanju (51-62). Zagreb: Europski centar za sustavna i napredna istraživanja i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
3. Bodulić, V. (1982). Umjetnički i dječji crtež. Zagreb: Školska knjiga.
4. Duh, M. (2001). Suvremena umjetnost i njen odraz u likovnom odgoju i obrazovanju početkom 21. stoljeća. Zagreb: Hrvatsko vijeće InSEA.
5. Hayman, A. (1980). Umjetnost – prirodan ljudski jezik. Djeca i svijet (51-56). Šibenik: Jugoslavenski festival djeteta. . 6. Herceg, V., Rončević, A., Karlavaris, B. (2010). Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi. Zagreb: Alfa d.d. 12. Kelava, M.

Savremeni metodički pravci u predškolskom odgoju (modul tjelesni odgoj)			ECTS
			8
Ukupan broj sati u semestru: 15			
Semestar: I	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: - upoznati studente sa anatomsko-fiziološkim osnovama tjel. vježbanja, biomehaničkim osnovama tjel. aktivnosti te osnovama antropomotorike; - upoznati sa karakteristikama različitih grupa djece, kojima se u tjel. odgoju mora posvetiti posebna pažnja i za njih oblikovati drugačije pristupe; - upoznati ih sa mogućnostima efikasnije nastave tjel. odgoja; - upoznati ih sa savremenim metodama i oblicima rada i različitim mogućnostima kvalitetne organizacije nastave tjel. odgoja; - upoznati ih sa metodološkim pojmovima i istraživačkim radom u oblasti tjel. odgoja; - osposobiti ih za kritičko čitanje i vrednovanje stručne i naučne literature i prenošenje općeg metodološkog znanja na proučavano područje.			
Sadržaj / struktura predmeta: Teorijska nastava 1. Uticaj tjelesne aktivnosti na organizam, razvoj motoričkih sposobnosti i lokomotorni aparat za kretanje djece predškolskog uzrasta, anatomsko-fiziološke osnove tjel. vježbanja. 2. Uticaj tjel. aktivnosti na zdravlje djece, zdravstvena funkcija tjel. odgoja, tjel. aktivan način života. 3. Interdisciplinarne osnove tjel. odgoja i antropološke karakteristike djece predškolskog uzrasta. 4. Didaktičko-metodičke pretpostavke i faktori uspješnosti radnih procesa u nastavi tjel. odgoja djece. 5. Efikasnost nastave tjel. odgoja u zavisnosti od različitih pokazatelja. 6. Analiza nastavnog plana i programa tjel. odgoja.			

7. Diferencirana nastava tjel. odgoja.
 8. Modeli kratkoročnog i dugoročnog planiranja u tjel. odgoju.
 9. Vidovi praćenja, vrednovanja i evidentiranja rezultata rada u tjel. odgoju
 10. Metodologija istraživanja u tjel. odgoju.
 11. Upoznavanje sa metodama za postavljanje hipoteza, prikupljanje podataka, izbora uzorka ispitanika, obrade podataka.
 12. Tehnologija istraživanja u tjel. odgoju.
 13. Odabir teme naučno-istraživačkog rada.
 14. Oblikovanje naučnih i stručnih radova.
 15. Struktura završnog rada.

Praktična nastava
 Predstavljanje anatomske-fiziološke osnove tjel. vježbanja predškolske djece; Primjena različitih sredstava tjel. odgoja, sprava i rekvizita u nastavi tjelesnog odgoja; Prikaz testiranja motoričkih sposobnosti i metoda za procjenu pravilnog držanja tijela te prikaz i primjena mjernih instrumenata za njihovu ocjenu.

Literatura:

1. Bala, G. (2007). Antropološke karakteristike i sposobnosti predškolske dece. Novi Sad: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja.
2. Findak, V. (1995). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju. Zagreb: Školska knjiga.
3. Hadžikadunić, M., Mađarević, M. (2004). Metodika nastave tjelesnog odgoja sa osnovama fiziologije tjelesnog vježbanja. Zenica: Pedagoški fakultet.
4. Malacko, J., Rađo, I. (2005). Tehnologija sporta i sportskog treninga. Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja.
5. Neljak, B. (2009). Kineziološka metodika u predškolskom odgoju. Zagreb: Kineziološki fakultet.
6. Najšteter, Đ. (1998). Kineziološka didaktika. Sarajevo: Federalno ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta.
7. Pejčić, A. (2005). Kineziološke aktivnosti za djecu predškolske i rane školske dobi. Rijeka: Visoka Učiteljska škola u Rijeci Sveučilišta u Rijeci.
8. Višnjić, D., Jovanović, A., Miletić, K. (2004). Teorija i metodika fizičkog vaspitanja. Arandelovac: Viktor štampa.

Metodologija pedagoških istraživanja u predškolskom odgoju			ECTS
			5
Ukupan broj sati u semestru: 45			
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 0+1	
Cilj kolegija: Osposobljavanje studenata za samostalno konstruiranje i provođenje jednostavnijih istraživanja na terenu, prikupljanje podataka uz primjenu istraživačkih instrumenata koje su samostalno izradili, analizu i interpretaciju dobivenih rezultata i njihovu primjenu.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Upoznavanje sa sadržajima kolegija 2. Paradigme pedagoških istraživanja na polju predškolskog odgoja i obrazovanja 3. Paradigma razumijevanja u naučnom pedagoškom istraživanju istraživanju (kvalitativna) 4. Paradigma pojašnjavanja/tumačenja u naučnom pedagoškom istraživanju (kvantitativna)			

5. Etape pedagoškog istraživanja
6. Postupci i instrumenti prosuđivanja i procjenjivanja
7. Anketa
8. Intervju
9. Sistematsko promatranje
10. Rad na pedagoškoj dokumentaciji
11. Sređivanje podataka u istraživanju
12. Modeli statističke analize
13. Analiza i interpretacija rezultata naučnog istraživanja
14. Priprema rukopisa za objavljivanje
15. Osvrt na obrađene sadržaje

Literatura:

Mužić, V. (2004). Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja. Zagreb: Educa.

Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2007). Metode istraživanja u obrazovanju. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Hadžić-Suljkić, M. (2013). Metodologija istraživanja u odgoju i obrazovanju. Tuzla: PrintCom.

Fajgelj, S. (2014). Metode istraživanja ponašanja. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.

Milas, G. (2009). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Scates, D. i Good, C. (1967). Metode istraživanja u pedagogiji, psihologiji i sociologiji. Rijeka: Otokar Krešovani.

Kurikulum predškolskog odgoja			ECTS
			5
Ukupan broj sati u semestru: 30			
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: -Upoznavanje studenata sa pojmom i teorijom kurikuluma -Razumijevanje organizacije odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću -Razlikovanje vrsta kurikuluma (integrirani, razvojni, sukonstruktivistički, humanistički i progresivni) -Kvalitetnije razumijevanje i istraživanje uloge učesnika odgojno obrazovnog procesa u vrtiću koji uči -Upoznavanje studenata sa savremenim postupcima u radu sa djecom predškolske dobi (rad na projektima)			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Određenje pojma kurikulum Previšić 2. Teorija kurikuluma – Ciljno usmjereni pristup 3. Kurikulum i organizacija odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću (integrirani, razvojni, sukonstruktivistički, humanistički i progresivni kurikulum) 4. Kvalitativna istraživanja kurikuluma i odgojno-obrazovne prakse u vrtiću 5. Značaj akcijskih istraživanja u razvoju odgojno-obrazovne prakse u vrtiću 6. Savremeni i tradicionalni predškolski kurikulum 7. Kurikulum partnerstva vrtića i porodice 8. Vrtić kao zajednica koja uči 9. Podsticanje učenja djece putem različitih medija			

10. Dječiji projekti, uloga odgajatelja i roditelja u vrtiću kao zajednici koja uči 11. Preduvjeti uspješnog odgoja u vrtiću 12. Odgajatelj i humanistički usmjeren kurikulum 13. Socijalna kompetencija i stvaranje konteksta socijalnog razvoja 14. Pedagoška praksa i strategije poučavanja koje pojačavaju socijalnu kompetenciju 15. Jačanje sastavnih dijelova socijalne kompetencije
Literatura: -Sljunski, E.(2008). Dječji vrtić: zajednica koja uči, Zagreb: Spektra media. -Miljak, A.(1996). Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja, Zagreb: Persona. -Sljunski, E.(2001). Integrirani predškolski kurikulum, Zagreb, Mali profe

Didaktičko-metodički aspekti rada sa djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama		ECTS
		4
Ukupan broj sati u semestru: 30		
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 0+0
Cilj kolegija: Cilj kolegija je ukazati studentima na posebnost odgojno-obrazovnih potreba darovite djece i djece sa teškoćama u razvoju, ovladavanje savremenim stručnim gledištima koja su važna za bolje razumijevanje provođenja odgoja i obrazovanja u integracijskim uvjetima, te usvajanje i razumijevanje temeljnih didaktičko- metodičkih spoznaja i postupaka u radu s djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.		
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Osnovna terminologija u području odgojno-obrazovnog rada sa darovitom djecom i djecom s teškoćama u razvoju; 2. Kako prepoznati darovito dijete predškolske dobi? 3. Razvojne teškoće djece predškolske dobi; 4. Individualizacija i diferencijacija - temeljna načela rada s djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama; 5. Metodički postupci identifikacije i opservacije djece sa posebnim potrebama (djece sa teškoćama i darovite djece); 6. Nastavni plan i program (prilagođeni program i individualizirani pristup); 7. Razvojna polazišta dizajniranja individualnih programa (posebni, prilagođeni, prošireni programi); 8. Postupci pri izradi prilagođenog programa (inicijalna procjena, prilagođavanje u edukacijskom procesu, provjera, vrednovanje i ocjenjivanje učenika); 9. Razine podrške obzirom na vrstu i stupanj teškoće; 10. Saradnja odgajatelja s roditeljima i stručnim timom; 11. Poticanje i podržavanje igre djeteta s teškoćama u razvoju; 12. Didaktičko- metodički postupci u radu s djecom s posebnim potrebama; 13. Načela za izradu obogaćenog programa za darovitu djecu; 14. Načela za izradu prilagođenog programa za djecu s teškoćama u razvoju; 15. Kakvog odgajatelja treba dijete s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama?		
Literatura: Cvetkovic-Lay, J., Sekulic-Majurec, A. (1998). <i>Darovito je, što ću s njim?</i> Zagreb: Alinea		

Čudina-Obradovic, M. (1990). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.

Miller, B. (2001). *Kako ostvariti uspješan kontakt sa učenicima: priručnik za nastavnike*, ABC FABULAS SARAJEVO

Greenspan, S. I., Wieder, S. (2003). *Dijete s posebnim potrebama*. Lekenik: Ostvarenje.

Kiš-Glavaš, L., Teodorović, B., Levandovski, D. (1997). *Program bazične perceptivno-motoričke stimulacije*. Zagreb: Fakultet za defektologiju.

Levandovski, D., Teodorović, B. (1989). *Program rada s djecom s teškoćama u razvoju*. Zagreb: Fakultet za defektologiju.

Psihologija predškolske dobi			ECTS
			4
Ukupan broj sati u semestru: 30			
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 0+0	
Cilj kolegija: Upoznavanje studenata sa biološkim i okolinskim osnovama razvoja u najranijem djetinjstvu i predškolskoj dobi, najvažnijim teorijama i istraživanjima dječijeg razvoja, kao i sa specifičnostima pojedinih aspekata psihičkog razvoja djece do polaska u školu.			
Sadržaj / struktura predmeta: 1. Uvod u psihologiju predškolske dobi 2. Teorije dječjeg razvoja 3. Istraživanje razvoja djece 4.,5. Biološki i tjelesni razvoj u predškolskoj dobi (Tjelesni rast i razvoj vještina, Motorički razvoj, Promjene u krupnim i finim motoričkim vještinama, Dječji crtež, Ljudski mozak) 6., 7. Kognitivni razvoj djece do polaska u školu (Razvoj osjetila i percepcije, Misao u predškolaca, Inteligencija) 8. Razvoj govora (Poticanje ranog jezičnog razvoja) 9. Socijalni razvoj i razvoj ličnosti 10. Rani socijalni i emocionalni razvoj, 11. Igra kod djece predškolske dobi, 12. Razvoj pojma o sebi, Samovrednovanje, Samoregulacija, 13. Moralni razvoj, Prosocijalno ponašanje u ranom djetinstvu, Agresija kod djece, 14. Razvoj spolnih uloga i razlike među spolovima, 15. Odnosi s vršnjacima u predškolskoj dobi			
Literatura: Vasta, Haith, Miller (1998). Dječja psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap Berk, L.E. (2008). Psihologija cjeloživotnog razvoja. Jastrebarsko: Naklada Slap. Furlan, I., (1988), Čovjekov psihički razvoj. Zagreb:Školska knjiga.			

Jezik, igra i dramska književnost			ECTS
			4
Ukupan broj sati u semestru: 60			
Semestar: I	Predavanja: 4	Vježbe (A+L) : 0+0	

Cilj kolegija:

Upoznavanje studenata sa jezičkim i literarnim karakteristikama svjetske i bosanskohercegovačke dramske književnosti.

Sadržaj / struktura predmeta:

1. Osnove pravilnog govora i pisanja.
2. Artikulacija, dikcija i akcenat.
3. Jezičke igre djece u ranoj i predškolskoj dobi.
4. Predčitalačke vještine i jezičke igre.
5. Jezičke igre za razvoj kreativnosti djece predškolske dobi.
6. Brzalice, brojalice, basme.
7. Jezik u dramskom djelu.
8. Dramska književnost, osnovne karakteristike drame.
9. Povijest dramske književnosti i pozorište.
10. Dramska književnost u Bosni i Hercegovini.
11. Književnost, performans i igra.
12. Igrokaz: dramatizacija u igrokazu.
13. Književni tekst i dramska adaptacija.
14. Izbor iz dramske književnosti – rad na tekstu
15. Izbor iz dramske književnosti – rad na tekstu

Literatura:

Hamaršek, M. i Zima, D. (2015), Uvod u dječju književnost, Zagreb: LyeKem
Kunić, I. (1990), Kultura dječjeg govornog i scenskog stvaralaštva, Zagreb: Školska knjiga
Muzaferija, G. (2004.), Činiti za teatar, Tešanj: Centar za kulturu i obrazovanje
Apel, K. i Masterson, J. J. (2004.), Jezik i govor od rođenja do 6. godine. Ostvarenje
Jahić, Dž., Halilović, S. i Palić, I. (2000), Gramatika Bosanskoga jezika. Zenica
Tomić, R., Nazibegović, S., Turbić-Hadžagić, A. (2019), Metodika nastave početnog čitanja i pisanja. Tuzla
Pejić, A. (2002), Igre za velike i male. Rijeka

1.8. Cilj studijskog programa

Temeljni cilj ovog studijskog programa je sticanje istraživačkih i stručnih kompetencija za samostalan rad u području predškolskog odgoja i obrazovanja:

- a) koherentno ovladavanje znanjima, sposobnostima i vještinama za stručno zvanje magistar predškolskog odgoja i obrazovanja, te sticanje kompetencija potrebnih za rad u praksi;
- b) sticanje znanja o savremenim tokovima odgoja i obrazovanja s akcentom na područje predškolskog odgoja i obrazovanja;

- c) osnaživanje kompetencija planiranja, pripremanja i provođenja empirijskih istraživanja, te kriterija za kategoriziranje i pisanje naučnih radova;
- d) osposobljavanje studenata za permanentan stručni razvoj i cjeloživotno učenje;
- e) osposobljavanje studenata za vrednovanje kvalitete pedagoškog djelovanja kroz refleksiju i samorefleksiju;
- f) sticanje uslova za dalje školovanje i stručno usavršavanje iz oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja.

1.9. Kompetencije i vještine koje se stiču završetkom II ciklusa studija

Završetkom II ciklusa studija *Predškolski odgoj i obrazovanje* student/ica stiče teorijska, metodološka i analitička znanja i vještine, koje ih osposobljavaju za rad i uspješan nastavak studiranja.

Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom) su:

Opće kompetencije:

Savladavanjem programa studenti će biti sposobni da:

- poštuju i koriste naučni pristup, kritičko i kreativno mišljenje,
- razumiju i primijene bazične eksperimentalne i neeksperimentalne istraživačke metode uključujući dizajniranje istraživanja, analiziranje podataka i interpretaciju,
- komuniciraju na akademskom nivou u domaćem i međunarodnom okruženju,
- pokažu osjetljivost za etičke dileme i pronalaze rješenja u skladu sa Zakonom i etičkim kodeksom struke.

Predmetno specifične kompetencije:

Savladavanjem programa studenti će biti sposobni da:

- razumiju važnost nove paradigme predškolskog odgoja i obrazovanja u interdisciplinarnim okvirima;
- demonstriraju sposobnosti zauzimanja kritičkog stava prema savremenim tendencijama u području predškolskog odgoja i obrazovanja;

- razviju sposobnosti za primjenu novih teorijskih spoznaja u konkretnim odgojno-obrazovnim situacijama;
- razviju sposobnosti izrade savremenog kurikuluma u predškolskom odgoju i obrazovanju;
- kreativno pristupaju predškolskom kurikulumu, organiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnog rada;
- primjenjuju stečena znanja u oblasti didaktičko-metodičke podrške potencijalima djece sa posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (izrada individualnih, prilagođenih i proširenih nastavnih programa);
- uspostave kvalitetnu saradnju sa svim akterima odgojno-obrazovnog rada značajnih za područje predškolskog odgoja i obrazovanja;
- poznaju i razumiju razvojna obilježja i potrebe djeteta predškolske dobi;
- razviju sposobnosti prilagođavanja odgojnih pristupa s obzirom na individualnu, socijalnu i kulturnu različitost;
- razviju sposobnost samo-evaluacije i profesionalnog razvoja, daljnje vertikalne mobilnosti;
- kreiraju nova znanja iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja;
- sprovode akcijska istraživanja i ostale metodološke pristupe u svrhu unapređivanja pedagoške djelatnosti.

Po završetku II ciklusa studija *Predškolski odgoj i obrazovanje* očekuje se da studenti steknu naučne i stručne spoznaje potrebne za obavljanje poslova iz struke kao i za nastavak naučnog i stručnog usavršavanja.

1.10. Uslovi upisa u slijedeći semestar, te način završetka studija

Student stiče pravo na upis u naredni semestar ukoliko je odslušao nastavu iz prvog semestra. Student koji obnavlja studijsku godinu obavezan je platiti naknadu za obavljanje ispita prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja, u visini koju utvrdi Senat.

Student koji obnavlja studijsku godinu, obavezan je prisustvovati realizaciji nastave samo iz nastavnih predmeta iz kojih nije izvršio utvrđene obaveze učešća u nastavi, odnosno nije ostvario pravo na potpis.

Student završne godine studija, koji je ovjerio posljednji semestar, a nije odbranio završni magistarski rad, prelazi u status studenta apsoluta koji traje od prvog dana naredne akademske godine do kraja iste. U tom periodu ima pravo na obavljanje preostalih završnih ispita, u svakom kalendarskom mjesecu.

O izvršavanju obaveza studenata iz svih oblika nastavnog rada vodi se jedinstvena evidencija za svaki nastavni predmet.

Student na kraju studija piše završni magistarski rad te ga javno brani.

1.11. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

Studentu drugog Univerziteta može se omogućiti prelazak sa **istorodnih** akreditovanih studijskih programa na studijski program Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.

Pod **istorodnim** studijskim programom smatraju se studij ranog i predškolskog odgoja, studijski program za obrazovanje vaspitača, studijski program za obrazovanje vaspitača predškolske djece, studij za odgajatelje, studij predškolskog odgoja, te studij predškolskog odgoja i obrazovanja. Student može izvršiti prelazak sa drugog javnog univerziteta pod uslovima i na način utvrđen Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.

Studentu Univerziteta se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi studijski program pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.